

Un Context 'Rara Avis'

Publicat per [Carme Rodríguez](#) [1] el 18/12/2014 - 19:59 | Última modificació: 13/03/2026 - 15:15

Fa uns dies es va celebrar una jornada organitzada pel CERC Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona 'Els reptes de les Polítiques Culturals Locals: de la incertesa a la innovació' dins el marc d'Interacció, una sessió d'espai experimental i de debat entorn a l'existència d'un nou context cultural, el paper tradicional de les administracions i l'aparició de nous agents culturals locals que va reunir un centenar de persones del sector.

Ens van encarregar la coordinació d'aquesta activitat, així com un debat online previ que va servir com a pròleg d'aquesta jornada de qüestionament i intercanvi d'experiències, opinions i moltes incerteses, un espai pensat per a repensar, reconèixer aquest nou ecosistema cultural i trobar les maneres d'articular mecanismes que propiciïn una millor convivència i representativitat.

El grup que vaig conduir pretenia treballar els lideratges col·lectius i qüestionar els mecanismes de participació. La meua deformació històrica em va permetre fer una reflexió prèvia que volia transmetre per començar a donar forma al què després vindria, una petita introducció que volia incidir en la importància de la nostra societat civil com a conductora de canvis sociopolítics històrics, molts sorgits a partir del conflicte i la desobediència civil. I he volgut també compartir-la aquí:

UN CONTEXT 'RARA AVIS'.

La resistència política i la societat civil van ser peces clau per reivindicar la supressió de llibertats democràtiques i la pèrdua de drets socials durant el franquisme, sobretot els valents moviments veïnals, les AAVV, que vetllaven per mantenir equil·libris als barris vulnerables i abandonats per l'administració, territoris carregats de manca d'infraestructures bàsiques i de difícil convivència (i vivència), que amb moltes dificultats i amb el compromís de molts/de moltes, van aconseguir obrir via cap a la construcció democràtica de les ciutats: exemples com Nou Barris amb els seus carrers insalubres i la construcció per part dels veïns d'un nou clavagueram, el Carmel amb les escoles d'alfabetització, els tancaments a escoles públiques de pares i mestres contra la massificació i els barracons, les universitats i les vagues, un article al Serra d'Or i uns setze jutges van fer nèixer la nova cançó i la reivindicació de la llengua i cultura catalanes, etc. marcarien les pautes de la resistència ciutadana.

I arriba la democràcia i partits amb propostes de restitució de les llibertats, del benestar social i dels drets civils, entren a escena. Neixen noves polítiques que ajuden a establir p.ex. xarxes bàsiques de serveis ciutadans, una distribució territorial de proximitat, de serveis sanitaris d'atenció primària als barris, escoles, centres cívics, biblioteques establint-se nous mecanismes de relació amb el ciutadà. Les administracions públiques esdevenen referents d'una jove democràcia i tutors dels seus ciutadans, i aquests sembla que hi confien. I passen els anys i es van creant dinàmiques, i vicis...

I en els últims 10 anys entren a escena la globalització, la crisi galopant, les retallades, més corrupció, més desigualtats, les PAH i el 15M a les places; els moviments ciutadans prenen força (altra cop) i es demana a les administracions i als mercats altres maneres de funcionar, més democràcia real, més control públic... I, darrerament, en els últims temps, s'hi apliquen polítiques conservadores per arribar, es diu, a les xifres requerides per Europa per sortir d'aquest standby de devallada econòmica: nous impostos a serveis fins ara universals com la justícia, reducció de serveis públics com a la sanitat, reordenació de més serveis públics, com ara les administracions locals amb la propera aplicació de la LRBRL (Llei estatal Reguladora de les Bases del Règim Local)... També neixen noves maneres de fer política i d'entendre les relacions entre la ciutadania i les administracions: les CUP amb les seves comissions i sistema assambleari arriben al Parlament, Podemos accedeix al Parlament Europeu, neix Guanyem, també amb les seves comissions, seccions per barris, assemblea gral., sistemes de presa de decisions amb vot telemàtic, noves maneres d'entendre la municipalitat, la governança municipal i els ciutadans...

I alhora, des de fa ja uns quants anys, a Cultura, a banda de les indústries i d'allò que es genera des de l'Administració, hi ha societat civil, moviments ciutadans que experimenten amb altres models culturals com el cooperativisme, l'autogestió, la transmissió del coneixement lliure, reivindicant amb projectes de tipus comunitari i l'ús d'espais públics, antigues peticions i noves necessitats socials i veïnals, amb percepcions socioculturals diverses i altres maneres de fer (gestió cívica), i sobre una cultura que anomenen de base, cultura lliure, cultura pública i/o cultura comuna, i l'accés a la qual l'entenen com undret social més: exemples com Can Batlló de Sants, Casa Orlandai de Sarrià a Barcelona, Ateneu Candela a Terrassa, El Konvent al Berguedà, la Viquipèdia, els Observatoris ciutadans, Kal Pobre a Tarragona...

I ara l'Administració entre tanta incertesa, potser encara sense saber com actuar, tendeix cap a l'immobilisme, i amb gestos encara tímids, 'tanteja' mecanismes i instruments que la dotin d'aquesta movilitat que se'ls demana, de trobar maneres que articulin la seva relació amb aquests nous (nous?) agents, aquests lideratges que van més enllà de lo 'públic' i que també són protagonistes d'aquest profund canvi que viu la nostra societat.

Es podrien entendre vells i nous models? Es podriem crear i 'sumar' suposats models verticals amb models horitzontals? Caldrien potser nous mecanismes d'entesa, de representació o de participació? I quines són les responsabilitats dels diferents agents implicats en la gestió pública de la cultura? I per acabar, les administracions públiques haurien de tenir el paper de garantir l'accés a qualsevol tipus de 'cultura' proposada que el ciutadà vulgui escollir?

De vegades recuperar la nostra memòria històrica ens ajuda, algun cop, a agafar perspectiva.

Text original al blog l'estraperlista <http://lestraperlista.wordpress.com/2014/12/17/un-context-rara-avis/> [2]

Categories: Debat 2014

Categories: Interacció: debats

Categories: Activitats Interacció

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: innovació cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2014/context-rara-avis>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/carmemix>

[2] <http://lestraperlista.wordpress.com/2014/12/17/un-context-rara-avis/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5562>